

ULOGA PSIHOLOGA U MEDICINI RADA*

Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, djelatnost medicine rada (MR) obuhvaća 180 timova:

- liječnici medicine rada
- liječnici drugih specijalnosti
- medicinske sestre
- psiholozi.

Ukupno je zabilježeno 67 psihologa u 2010. godini (Zagreb, Split, Rijeka, Osijek). Na 1 psihologa predviđeno je 35.000 radnika.

Plan rada Stručnog razreda psihologa u MR za 2011.:

- izrada Standarda rada psihologa u MR
- izrada registra psihologa u MR
- novi ciklus edukacija za posebne dopunsice u MR
- unapređenje suradnje s HZZO-om
- unapređenje suradnje s Hrvatskim društvom za medicinu rada.

Djelatnost psihologa, tj. postupak rada definiran je sa 2 šifre:

- PS001 – intervju, ispitivanje kognitivnih sposobnosti i ispitivanje ličnosti

- PS002 – intervju, ispitivanje kognitivnih sposobnosti, ispitivanje ličnosti, ispitivanje psihomotornih i senzomotornih sposobnosti.

Da bi psiholog mogao obavljati poslove u MR, mora posjedovati posebnu dopusnicu. Znanja nužna za rad u MR:

- poznavanje poslova MR
- poznavanje pravilnika i zakona u MR
- poznavanje Međ. klasifikacije bolesti
- poznavanje procesa psihodijagnostike.

Psihodijagnostika obuhvaća:

- mjerenje i procjenjivanje psihičkih karakteristika neke osobe primjenom psiholoških metoda, tehnika mjernih instrumenata
- ispitivanje i procjenu ima li kandidat opće ili specifične sposobnosti i osobine ličnosti potrebne za sigurno obavljanje poslova.

Zakonom je predviđeno za koja je zanimanja, tj. preglede prema posebnim pravilnicima (vozači, privatno nošenje oružja, piloti...) potrebna obrada psihologa, u kojem opsegu i s kojom vremenskom dinamikom. Što je rizik određenog zanimanja veći, to bi uloga psihologa trebala biti veća.

*Sažetak predavanja Sandre Bušurelo-Erak, prof. psih., Roberte Krizmanić, prof. psih. održanog 16.2.2011. u Hrvatskom društvu za medicinu rada, Zagreb.

Psihologijski postupak u MR sastoji se od:

- ispitivanja osobina ličnosti (emocionalna stabilnost, anksioznost, agresivnost)
- ispitivanja kognitivnih sposobnosti (mentalne operacije, inteligencija)
- ispitivanja psihomotornih i senzomotornih sposobnosti
- intervjua (specifičan razgovor i neverbalna komunikacija).

Kognitivne sposobnosti i osobine ličnosti ispituju se psihologijskim testovima (upitnicima). Zakonom je propisana nabava psihodijagnostičkih sredstava (testova).

Postupak donošenja ocjene:

- integracija podataka dobivenih intervjuom i primjenom psihodijagnostičkih sredstava
- pisanje nalaza i mišljenja psihologa, odnosno donošenje ocjene sposobnosti u skladu s propisanim pravilnicima i zakonima u MR
- upoznavanje liječnika MR s rezultatima procjene te po potrebi timsko zaključivanje.

Psiholog svojom obradom liječniku MR daje informacije do kojih ne može doći somatskim pregledom kandidata ili nekim drugim pretragama. Specifična psihologijska analiza uvelike pomaže liječniku u donošenju konačne ocjene i praćenju kandidata (periodični pregled).

*Gordana Baraba, prof.
ZIRS d.d., Zagreb*